Titel	**De dag rond**
Leeftijd / niveau	Vanaf 6 jaar
Leerstofaspecten	Inzicht krijgen in de (cyclische) dagindeling Ontdekken van belangrijke vaste tijdpatronen
Benodigdheden	Werkblad 'De dag rond'
Organisatie	Klassikaal en Individueel
Bedoeling	Doel van de activiteit is inzicht krijgen in het verloop van een dag, het maken van een dagindeling. De volgorde van de gebeurtenissen komt aan de orde. Daarnaast wordt er aandacht besteed aan het cyclische karakter van een dag.
Lesactiviteit	In deze activiteit wordt uitgegaan van de dagindeling van de leerlingen zelf. Allereerst zal ingegaan worden op de dingen die iedere dag gebeuren: opstaan, eten, tv kijken etc. Kinderen kennen vaak de handelingen wel, maar ze kunnen moeilijk vertellen wat nou eerder komt of juist later dan de andere. Leerkern van deze activiteit is dan ook het inzicht krijgen in de volgorde van gebeurtenissen op een dag. *Een uitgebreidere beschrijving van deze lessuggestie is bijgevoegd als werkblad, afkomstig uit '10 over 10', lessuggesties rond tijd.*
Aanverwante toepassingen	De activiteit 'Dagstrook van een …'

Werkblad 'De dag rond'

groep 1/2: De dag rond

Nina Ruesink en Truus Tijhuis

Inleiding

De activiteit voor de kleutergroep is gecentreerd rond het eigen leven van de kleuter. Kinderen van vier jaar hebben nog niet zodanig besef van tijd dat ze kunnen overzien wat er volgende week gaat gebeuren, laat staan wat er volgende maand of volgend jaar gebeurt. Vandaar dat is gekozen voor het maken van een *harmonicaboekje* van een dag. Een dag is te overzien en bovendien bestaat de dagindeling voor veel kleuters uit ongeveer dezelfde dingen: alle kinderen staan op, alle kinderen eten drie keer per dag, en veel kleuters kijken naar Sesamstraat. Dit zijn herkenbare punten die goed in een tijdbalk zijn uit te zetten.
Voor de jongste kleuters is het belangrijk dat ze de dingen die ze moeten doen eerst aan den lijve ervaren, beleven. Vandaar dat we beginnen in het speellokaal, waar de kinderen de dag al bewegend doormaken. Bovendien komt op deze manier het continue karakter van de dag naar voren: als een dag is afgelopen komt er weer een nieuwe dag met min of meer dezelfde indeling.

De bedoeling van de activiteitenserie is kleuters zich ervan te bewust laten worden dat een dag uit verschillende delen bestaat: ochtend-middag-avond-nacht, en dat er na een dag steeds weer een nieuwe dag komt met dezelfde indeling. Ook begrippen als voor/na, lang/kort, wanneer, hoe lang, snel/langzaam, 's morgens/ 's middags/'s avonds/'s nachts, kunnen aan de orde gesteld worden.
Het is aan te bevelen de verschillende activiteiten over meerdere dagen te verdelen. U kunt er zo een echte activiteitenserie van maken.

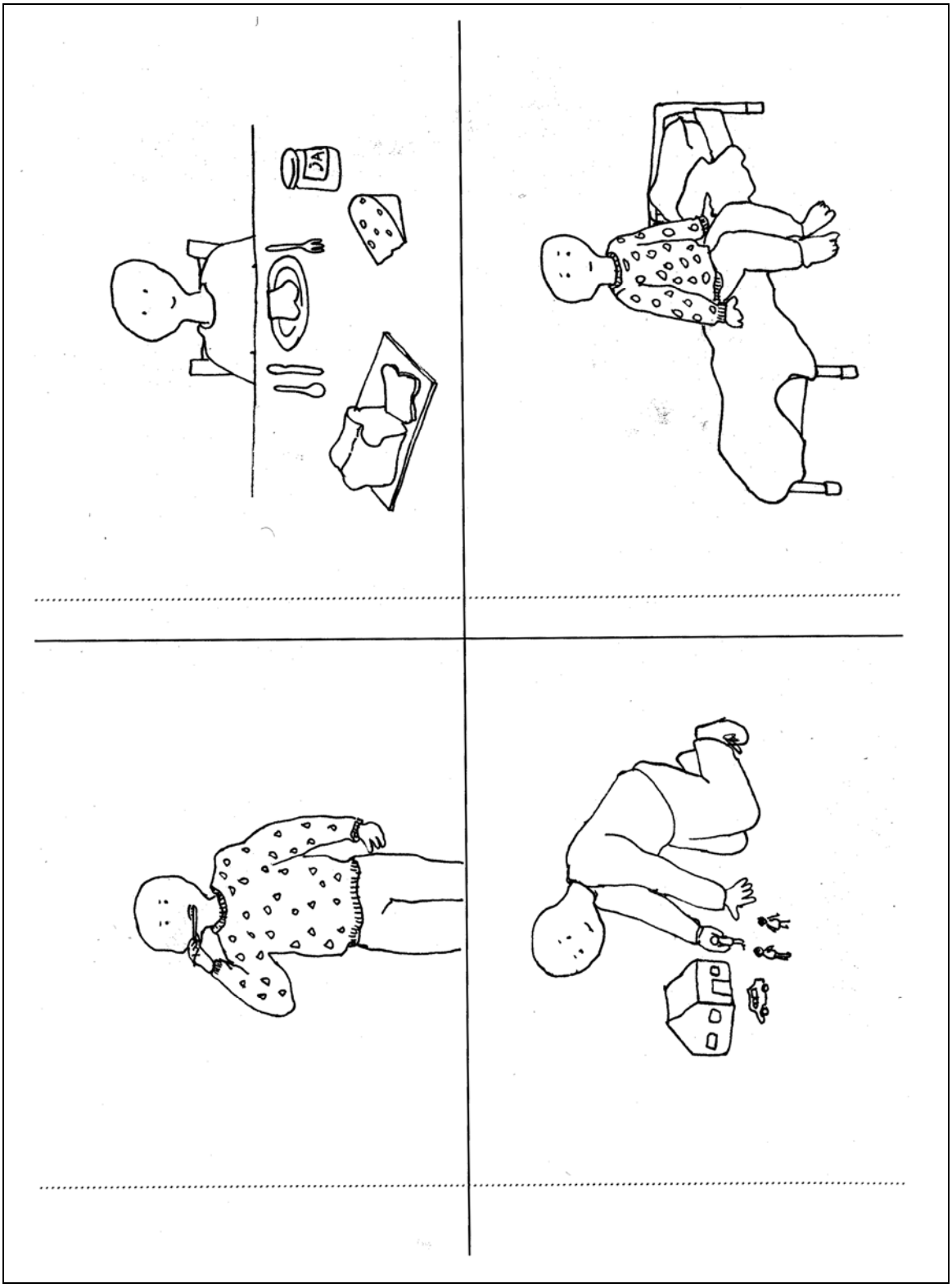
Voor de les zijn nodig:
- Knipbladen 1 en 2 plus uitvergrote knipbladen
- Tekenblaadjes ter grootte van een kwart A4 formaat
- Kleurpotloden, lijm, scharen.

Voorbereidende activiteiten

Voorafgaand aan de eigenlijke lesjes over tijd kunt u alvast aandacht besteden aan de dingen die kinderen zoal doen op een dag. Uit observaties op de kleuterschool is gebleken dat kinderen zelf komen met dingen als boodschappen doen, naar school gaan, spelen. Ook wordt er vaak tv gekeken. Laat van ten minste twee onderdelen een tekening maken ter grootte van een kwart A4 formaat en bewaar deze.

In de kring

Begin deze activiteit met een inleidend gesprek in de kring. Zorg ervoor dat de plaatjes van knipblad 1 en 2 op vergroot formaat klaar liggen. U kunt de tekeningen ook natekenen.
Vertel een inleidend verhaaltje over een kind dat opstaat, gaat eten, etcetera. Gaandeweg het verhaal laat u steeds een kleuter een tekening uitkiezen die bij het verhaal past. Aan het eind van het verhaal ligt de dag in tekeningen op de grond. In verband met het vervolg van de activiteit in het speellokaal is het raadzaam om de tekeningen in een cirkel op de grond te leggen en erbij te vertellen dat er weer een nieuwe dag komt met dezelfde indeling. U kunt het verhaal eindigen met de vraag of de dag van de kleuters er ook zo uitziet als die van het kind uit het verhaal.

Ook kunt u eventueel kort aandacht besteden aan de tijd die tussen verschillende gebeurtenissen in zit. Het verschil in tijdsduur kan daarbij tot uitdrukking komen in het verschil in ruimte tussen de tekeningen. De afstanden tussen de gebeurtenissen hoeven niet precies overeen te komen met de werkelijkheid. Eventueel kunt u ook tekeningen maken met sterren en een maan die aangeven dat het nacht is.

Speellokaal

Deze activiteit speelt zich af in het speellokaal.
Kom expliciet terug op wat u in de kring heeft besproken. In verband met de organisatie is het aan te bevelen daarbij geen gebruik te maken van de tekeningen, maar te vertellen wat er moet gebeuren. Kinderen kunnen dat dan onmiddellijk uitvoeren.
Zorg ervoor dat er voldoende actieve dingen gebeuren, bijvoorbeeld lopen, rennen, fietsen en laat die gebeurtenissen ook echt uitvoeren. Kleuters moeten veel kunnen bewegen. De actieve dingen kunnen afgewisseld worden met stille dingen als eten, tv-kijken, tandenpoetsen.

Het is de bedoeling dat de kinderen in een grote kring gaan staan. Maak de kring zo groot mogelijk, zodat de kinderen lekker de ruimte hebben om zich te bewegen.
Laat de kinderen nu rondlopen en bij een gebeurtenis in het verhaal telkens de beweging maken die erbij hoort. Bijvoorbeeld als u vertelt dat een kind opstaat, staan alle kinderen op, als u vertelt dat een kind tanden poetst gaan alle kinderen tanden poetsen, etcetera.

Een harmonicaboekje maken

Het is aan te bevelen om in de groep eerst terug te komen op wat er in het speellokaal heeft plaatsgevonden. Daarbij kunt u de knipbladen 1 en 2 gebruiken om alles in herinnering te roepen.
Leg uit waarom het kind van de tekening geen haren heeft: de leerlingen moeten er een tekening van henzelf van maken, met haar zoals ze dat zelf hebben. Figuur 2 laat tekeningen zien die Mitchell gemaakt heeft.

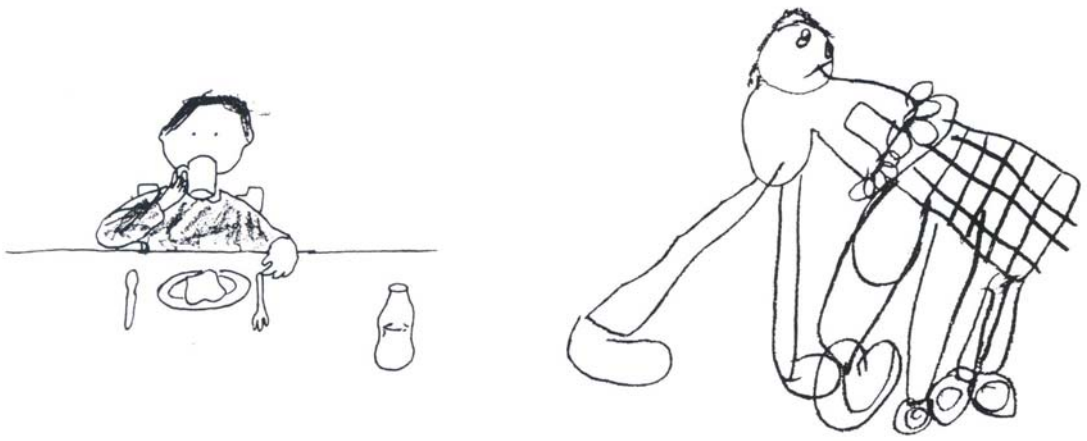

fig. 2: Twee tekeningen van Mitchell

